

สถานการณ์ กล้วยไม้ตัดดอกไทยในตลาดจีน ปี 2566

ฝ่ายเกษตร ประชาสัมพันธ์กองส่งเสริมฯ ณ นครกว่างโจว

สถานการณ์กล้วยไม้ตัดดอกไทยในตลาดจีน ปี 2566

ปัจจุบันประเทศไทยเป็นประเทศที่เพาะปลูกและส่งออกกล้วยไม้เขตร้อนอันดับต้น ๆ ของโลก โดยเฉพาะกล้วยไม้ตัดดอก (HS Code 060313 Fresh Cut Orchids And Buds) ที่มีปริมาณการส่งออกมากที่สุดในโลก เมื่อพิจารณามูลค่าการส่งออกพบว่ามากเป็นอันดับสองของโลกรองจากประเทศเนเธอร์แลนด์ กล้วยไม้ที่ไทยส่งออกส่วนใหญ่เป็นสกุลหวาย (Dendrobium) สกุลมอคคารา (Mokara) และสกุลออนซิเดียม (Oncidium)

การส่งออกกล้วยไม้ตัดดอกของไทย

ตารางที่ 1 การส่งออกกล้วยไม้ตัดดอกของไทยปี 2564 - 2566 ตามมูลค่าการส่งออกสูงสุด 10 อันดับแรก

ลำดับ	ประเทศ/ เขตดินแดน	มูลค่าการส่งออก (ล้านดอลลาร์สหรัฐ)			มูลค่า ส่งออก ปี 2566 เทียบกับ ปี 2565 (%)	ปริมาณการส่งออก (ตัน)			ปริมาณ ส่งออก ปี 2566 เทียบกับ ปี 2565 (%)	มูลค่า ส่งออกต่อ หน่วย ปี 2566 (ดอลลาร์ สหรัฐ/กก.)
		ปี 2564	ปี 2565	ปี 2566		ปี 2564	ปี 2565	ปี 2566		
	รวม	51.70	60.02	60.84	1.36	17,554	17,098	17,993	5.23	3.38 (-3.68%)
1	เวียดนาม	8.21	14.21	14.30	0.64	2,028	2,673	2,545	-4.79	5.62 (5.70%)
2	สหรัฐอเมริกา	10.53	13.73	14.24	3.72	1,678	1,926	1,862	-3.36	7.65 (7.33%)
3	ญี่ปุ่น	10.70	9.91	10.61	7.09	2,387	2,341	2,221	-5.13	4.78 (12.87%)
4	จีน	9.34	8.60	7.43	-13.58	7,960	6,472	7,557	16.76	0.98 (-25.99%)
5	อิตาลี	3.36	3.63	3.52	-2.95	718	694	598	-13.83	5.89 (12.63%)
6	เกาหลีใต้	1.03	1.49	1.37	-7.95	261	341	305	-10.48	4.48 (2.84%)
7	อินเดีย	0.54	0.90	1.10	22.52	341	618	578	-6.44	1.90 (30.95%)
8	ออสเตรเลีย	0.92	0.97	0.98	1.56	319	262	278	6.22	3.52 (-4.39%)
8	ซาอุดีอาระเบีย	0.62	0.87	0.94	7.63	71	96	111	15.91	8.49 (-7.14%)
9	สหรัฐอเมริกา เอมิเรตส์	0.43	0.59	0.86	45.10	70	96	130	34.72	6.62 (7.70%)
10	คูเวต	0.58	0.52	0.65	25.31	88	67	65	-2.65	10.10 (28.72%)

จากตารางที่ 1 พบว่า ในปี 2566 ที่ผ่านมา ไทยส่งออกกล้วยไม้ตัดดอกปริมาณ 17,993 ตัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 5.23 เมื่อเทียบกับปี 2565 โดยมีมูลค่าการส่งออก 60.84 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.36 เมื่อเทียบกับปี 2565 เมื่อเปรียบเทียบมูลค่าการส่งออกต่อหน่วย พบว่า อยู่ที่ 3.38 ดอลลาร์สหรัฐต่อกก. ลดลงร้อยละ 3.68 โดยมูลค่าการส่งออกกล้วยไม้ตัดดอกของไทยในปี 2565 และ 2566 เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง เมื่อเทียบกับปี 2564 ในส่วนของปริมาณการส่งออกที่เพิ่มขึ้นเนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 มีแนวโน้มที่ดีขึ้น และเศรษฐกิจกลับมาฟื้นตัว แม้ว่าในปี 2566 ปริมาณผลผลิตกล้วยไม้ของไทย ปรับลดลงเล็กน้อย เนื่องจากมีเนื้อที่เก็บเกี่ยวลดลง ผู้บริโภคหันไปซื้อดอกไม้ประดิษฐ์ทดแทน เพราะมีราคาถูก และอายุการใช้งานนาน ประกอบกับราคาปัจจัยการผลิตสูงขึ้น ส่งผลให้เกษตรกรรายย่อยทยอยเลิกปลูกกล้วยไม้ แล้วหันไปปลูกมะพร้าว น้ำหอม และผักอื่น ๆ แทน เนื่องจากมีต้นทุนต่ำกว่าและดูแลรักษาง่ายกว่ากล้วยไม้ ในขณะที่เกษตรกรที่มีเงินทุนบางส่วนทำการรื้อต้นกล้วยไม้ที่ครบอายุทิ้งแล้วปลูกใหม่ซึ่งคาดว่าจะเริ่มให้ผลผลิตได้ในปี 2567 เป็นต้นไป สำหรับผลผลิตต่อไร่ที่เพิ่มขึ้นนั้น เป็นการเพิ่มขึ้นในส่วนของแหล่งผลิตทางภาคกลางเนื่องจากต้นกล้วยไม้ส่วนใหญ่อยู่ในช่วงที่ให้ผลผลิตสูง ประกอบกับราคากว้างกล้วยไม้เริ่มปรับตัวดีขึ้น เกษตรกรจึงดูแลรักษาสวนเป็นอย่างดี อีกทั้งสภาพภูมิอากาศเหมาะสมและมีปริมาณน้ำเพียงพอ โรคและแมลงศัตรูพืชน้อยกว่าปีที่ผ่านมา

เมื่อพิจารณาตลาดส่งออกกล้วยไม้ตัดดอกที่สำคัญของไทยในปี 2566 พบว่า ตลาดส่งออกสูงสุดสามอันดับแรกในเชิงมูลค่า ได้แก่ เวียดนาม สหรัฐอเมริกา และญี่ปุ่น มูลค่า 14.30 14.24 และ 10.61 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ตามลำดับ ในขณะที่ตลาดส่งออกสูงสุดสามอันดับแรกในเชิงปริมาณ ได้แก่ จีน เวียดนาม และญี่ปุ่น ปริมาณ 7,557 2,545 และ 2,221 ตัน ตามลำดับ โดยเป็นการส่งออกไปจีนปริมาณเพิ่มขึ้นร้อยละ 16.76 และมูลค่าลดลงร้อยละ 13.58 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า ส่งผลให้จีนยังคงเป็นตลาดส่งออกกล้วยไม้ตัดดอกที่สำคัญที่สุดของไทยในเชิงปริมาณในปี 2566 มีสัดส่วนการส่งออกไปจีนมากถึงร้อยละ 42 ของปริมาณการส่งออกกล้วยไม้ตัดดอกทั้งหมดของไทย

เมื่อพิจารณามูลค่าการส่งออกต่อหน่วยสะท้อนให้เห็นว่ากล้วยไม้ชนิดใหม่ กล้วยไม้คุณภาพดี ที่มีราคาสูงส่วนใหญ่ส่งไปที่ตลาดคูเวต ซาอุดีอาระเบีย สหรัฐอเมริกา และสหรัฐอเมริกาหรับเอมิเรตส์ เนื่องจากมีมูลค่าส่งออกต่อหน่วยสูงอยู่ที่ 10.10 8.49 7.65 และ 6.62 ดอลลาร์สหรัฐต่อกก. ตามลำดับ

ปัจจุบันชนิดของพันธุ์กล้วยไม้ที่ส่งมาจีนค่อนข้างน้อย ส่วนใหญ่กล้วยไม้ตัดดอกที่ส่งมาจีนเป็นกล้วยไม้สกุลหวาย (Dendrobium) ซึ่งมีพื้นที่เพาะปลูกมากที่สุดในไทย และบางส่วนที่เป็นสายพันธุ์กล้วยไม้ขาว ในขณะที่สายพันธุ์ที่มีสีสรรหลากหลายสี คุณภาพดีไม่ค่อยพบเห็นแพร่หลายในตลาดจีนเท่าใดนัก ขอบเขตการใช้งานส่วนใหญ่ใช้มากในภัตตาคาร โรงแรม และงานแต่งงาน เมื่อพิจารณามูลค่าส่งออกต่อหน่วยในตารางที่ 1 พบว่าอยู่ที่ 0.98 ดอลลาร์สหรัฐต่อกก. ต่ำที่สุดเมื่อเทียบกับบรรดาตลาดอื่น ๆ 10 อันดับแรก

การนำเข้ากล้วยไม้ตัดดอกจากไทยของจีน

ตารางที่ 2 การนำเข้ากล้วยไม้ตัดดอกของจีนปี 2564 - 2566 ตามมูลค่าการนำเข้าสูงสุด 4 อันดับแรก

ลำดับ	ประเทศ/ เขตดินแดน	มูลค่าการนำเข้า (ล้านดอลลาร์สหรัฐ)			มูลค่า นำเข้า ปี 2566 เทียบกับ ปี 2565 (%)	ปริมาณการนำเข้า (ตัน)			ปริมาณ นำเข้า ปี 2566 เทียบกับ ปี 2565 (%)	มูลค่า นำเข้าต่อ หน่วย ปี 2566 (ดอลลาร์ สหรัฐ/กก.)
		ปี 2564	ปี 2565	ปี 2566		ปี 2564	ปี 2565	ปี 2566		
	รวม	18.80	14.73	12.24	-16.90	6,521	4,956	5,475	10.47	2.24
1	ไทย (สัดส่วน%)	16.86 (89.69%)	13.02 (88.35%)	11.64 (95.11%)	-10.54	6,457 (99.01%)	4,902 (98.91%)	5,455 (99.64%)	11.28	2.13
2	เนเธอร์แลนด์	0.66	0.68	0.38	-44.14	20	17	14	-19.89	27.80
3	นิวซีแลนด์	1.12	1.01	0.22	-78.29	39	36	6	-82.64	34.92
4	จีนไต้หวัน	0.16	0.03	-	-100	5.55	0.75	-	-100	-

จากตารางที่ 2 พบว่า ที่ผ่านมามีการนำเข้ากล้วยไม้ตัดดอกอยู่ที่ระดับมากกว่า 6,500 ตัน ต่อปี โดยนำเข้าจากไทยปริมาณมากถึงร้อยละ 99 ของการนำเข้ากล้วยไม้ตัดดอกของจีน แต่พบว่าในปี 2563 มีการนำเข้าเพียง 5,451 ตัน ลดลงร้อยละ 19.22 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า ซึ่งเป็นผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ทุกรูปแบบ การที่จีนสามารถควบคุมการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ได้เป็นอย่างดี ส่งผลให้ภาคเศรษฐกิจต่าง ๆ ของจีนกลับมาฟื้นตัวในปี 2564 ทำให้ปริมาณการนำเข้ากล้วยไม้กลับมาอยู่ที่ระดับ 6,500 ตัน โดยเป็นการนำเข้าจากไทย 6,457 ตัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 19.49 เมื่อเทียบกับปี 2563 มูลค่านำเข้ากว่า 16.86 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้นมากถึงร้อยละ 49.25 ในขณะที่ในปี 2565 ซึ่งจีนกลับมามีการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 อย่างมากและใช้มาตรการเข้มงวดในการควบคุมการแพร่ระบาดของโรคทั้งมาตรการล็อกดาวน์ และไม่ให้นักท่องเที่ยวเดินทางในภาคการขนส่งต่าง ๆ ส่งผลให้มีการนำเข้ากล้วยไม้ตัดดอกลดลง โดยมีการนำเข้าจากไทย 4,902 ตัน ลดลงร้อยละ 24.08 และเมื่อต้นปี 2566 ที่จีนยกเลิกมาตรการการควบคุมการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 กับการนำเข้าสินค้า ก็ส่งผลให้ปริมาณการนำเข้ากล้วยไม้ตัดดอกจากไทยกลับมาฟื้นตัวขึ้น โดยมีการนำเข้าจากไทย 5,455 ตัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 11.28

เมื่อพิจารณามูลค่าการนำเข้าต่อหน่วยของกล้วยไม้ตัดดอกของจีนปี 2566 พบว่า ส่วนใหญ่ลดลงเมื่อเทียบกับปี 2565 โดยมีมูลค่าการนำเข้าต่อหน่วยอยู่ที่ 2.24 ดอลลาร์สหรัฐต่อกก. ลดลงร้อยละ 24.77 เมื่อเทียบกับปี 2565 ซึ่งอยู่ที่ 2.97 ดอลลาร์สหรัฐต่อกก. และพบว่ามูลค่าการนำเข้าต่อหน่วยจากไทยอยู่ที่ 2.13 ดอลลาร์สหรัฐต่อกก. ลดลงร้อยละ 19.60 เมื่อเทียบกับปี 2565 ซึ่งอยู่ที่ 2.66 ดอลลาร์สหรัฐต่อกก. โดยมีมูลค่าการนำเข้าต่อหน่วยต่ำที่สุดเมื่อเทียบกับกล้วยไม้ตัดดอกจากแหล่งนำเข้าอื่น ๆ

ตารางที่ 3 ปริมาณการนำเข้ากล้วยไม้ตัดดอกจากไทยของจีน ปี 2564 - 2566

ตามปริมาณการค้าต่างประเทศรายเขตการปกครองระดับมณฑลของจีน

ลำดับ	เขตการปกครองระดับมณฑล	ปริมาณการนำเข้า (ตัน)			ปริมาณนำเข้าปี 2566 เทียบกับปี 2565 (%)
		ปี 2564	ปี 2565	ปี 2566	
	รวม	6,457	4,902	5,455	11.28
1	มณฑลยูนนาน (สัดส่วนการนำเข้า)	4,752 (73.61%)	2,358 (48.44%)	3,638 (66.68%)	54.24
2	มณฑลเจียงซู	-	876	1,739	98.49
3	นครเทียนจิน	1,303	1,225	70	-94.27
4	เขตปกครองตนเองกว่างซีจ้วง	-	46	8	-82.10
5	กรุงปักกิ่ง	369	169	0.23	-99.87
6	มณฑลเจ้อเจียง	-	180	-	-100
7	นครเซี่ยงไฮ้	33	47	-	-100

จากตารางที่ 3 พบว่า ผู้นำเข้าที่จดทะเบียนนำเข้าในมณฑลยูนนานมีการนำเข้ากล้วยไม้ตัดดอกจากไทยมากที่สุดในปี 2563 มีสัดส่วนการนำเข้ามากถึงร้อยละ 99 ของการนำเข้ากล้วยไม้ตัดดอกจากไทย ในขณะที่ในปี 2564 และ 2565 มีสัดส่วนลดลงเหลือร้อยละ 73.61 และ 48.44 ตามลำดับ เนื่องจากผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ที่มีการแพร่ระบาดในประเทศลาวและในจีน โดยเฉพาะตั้งแต่ในช่วงปลายปี 2564 ถึงเดือนกลางปี 2565 ที่มีการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ในลาวและในจีนอย่างมาก ส่งผลให้ด่านโมฮานในมณฑลยูนนานมีความเข้มงวดในการนำเข้าสินค้าอย่างมาก สถานการณ์การขนส่งทางบกในเส้นทาง R3A จากด่านเซียงของ ผ่านสปป.ลาว และเข้าด่านโมฮานของจีน มีความล่าช้าจากเดิมจากมาตรการการป้องกันการนำเข้าเชื้อโควิด-19 ที่เข้มงวดของจีนบริเวณชายแดนที่มีความเสี่ยงมากกว่าด่านอื่น ๆ ทั้งจากคนขับรถข้ามแดน สินค้าที่ขนส่งผ่านห่วงโซ่ความเย็น และการลักลอบข้ามแดน ส่งผลให้มีการนำเข้าในช่องทางขนส่งอื่น ๆ ไปยังพื้นที่ต่าง ๆ ของจีนเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะในปี 2565

อย่างไรก็ดี ในปี 2566 ภายหลังจากที่จีนยกเลิกมาตรการควบคุมโรคโควิด-19 พบว่า มีการนำเข้ากล้วยไม้ตัดดอกจากไทยที่มณฑลยูนนาน 3,638 ตัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 54.24 เมื่อเทียบกับปี 2565 คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 66.68 ของการนำเข้ากล้วยไม้ตัดดอกไทยของจีน ในขณะที่มีการนำเข้าจากผู้นำเข้าที่จดทะเบียนนำเข้าในมณฑลเจียงซู 1,739 ตัน เพิ่มขึ้นมากถึงร้อยละ 98.49 เมื่อเทียบกับปี 2565 (โดยสามารถนำเข้าที่ด่านใด ๆ ของจีนก็ได้)

แสดงให้เห็นว่า เส้นทาง R3A และเส้นทางรถไฟลาว-จีน เป็นเส้นทางหลักที่ผู้ประกอบการไทยและจีนเลือกใช้ในการจัดส่งกล้วยไม้ตัดดอกเข้ามายังประเทศจีน เนื่องด้วยค่าใช้จ่ายในการขนส่งต่ำกว่าการขนส่งทางเครื่องบินจากไทยมาจีนมาก รวมถึงนครคุนหมิง เมืองเอกของมณฑลยูนนานยังเป็นตลาดค้าส่งดอกไม้ตัดดอกที่ใหญ่ที่สุดของจีนและเอเชียอีกด้วย ในขณะที่ปริมาณการค้ากล้วยไม้ตัดดอกของไทยในมณฑลเจียงซูก็เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเป็นมณฑลที่ประชากรมากถึง 85 ล้านคน มากเป็นอันดับสี่ของจีน รองจากมณฑลกว่างตุ้ง ซานตง และเหอหนาน แต่มีขนาดของ GDP เฉลี่ยต่อหัวต่อปีมากถึง 21,369 ดอลลาร์สหรัฐ มากเป็นอันดับสามของจีน รองจากกรุงปักกิ่ง และนครเซี่ยงไฮ้ สะท้อนให้เห็นถึงศักยภาพในการบริโภคของมณฑลเจียงซู

ยูนนาน อาณาจักรดอกไม้แห่งเอเชีย

มณฑลยูนนานมีพื้นที่ปลูกดอกไม้กว่า 808,333 ไร่ ในปี 2565 มีมูลค่าผลผลิตตลอดห่วงโซ่อุตสาหกรรมดอกไม้ประมาณ 113,260 ล้านหยวน เพิ่มขึ้นร้อยละ 9.51 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า ดอกไม้ขึ้นชื่อในยูนนานมี 8 ชนิด ได้แก่ ดอกซาภูเขา ดอกยู่หลาน (Magnolia, 玉兰花) ดอกไปเหอ (Lily, 百合) ดอกตู้เจี๋ยน

(Indian Azalea, 杜鹃花) ดอกเป่าซุน (Primulamalacoides, 报春花) ดอกลิ้วหรงฮาว (Meconopsis, 绿绒蒿) ดอกกล้วยไม้ และดอกหลงต๋าน (Gentianascabra Bunge, 龙胆花) ซึ่งบางชนิดเรียกได้ว่ามีแหล่งกำเนิดในยูนนาน และบางชนิดปลูกมากที่สุดที่ยูนนาน

จุดเด่นด้านดอกไม้ของยูนนานอยู่ที่ไม้ตัดดอก (Cut Flowers) พื้นที่ปลูกไม้ตัดดอกในมณฑलयูนนานมีกว่า 145,833 ไร่ ในปี 2565 มีผลผลิตกว่า 17,720 ล้านดอก (ก้าน) มากที่สุดในจีน เพิ่มขึ้นร้อยละ 9.2 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า มีมูลค่าผลผลิต 15,780 ล้านหยวน เพิ่มขึ้นร้อยละ 10.30 และเป็น “เขตผลิตไม้ตัดดอกที่ใหญ่ที่สุดในโลก” โดยมีพื้นที่เพาะปลูก ปริมาณผลผลิต และปริมาณการค้าไม้ตัดดอกมากที่สุดในโลก โดยในปี 2566 มีผลผลิตไม้ตัดดอกราว 18,900 ล้านดอก (ก้าน) เพิ่มขึ้นร้อยละ 6.5 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า

ตลาดค้าส่งดอกไม้ไต้หวันนครคุนหมิง

นครคุนหมิงมีตลาดค้าส่งดอกไม้ไต้หวัน (斗南花卉市场) ซึ่งเป็นตลาดค้าส่งดอกไม้ที่ใหญ่ที่สุดในเอเชีย ภายในตลาดไต้หวันมีบริษัทศูนย์กลางการค้าและการประมูลดอกไม้นานาชาตินครคุนหมิง (Kunming International Flora Auction Trading Center: KIFA 昆明国际花卉拍卖交易中心有限公司) มีการจัดประมูลดอกไม้ที่มาจากทุกสารทิศ ทั้งจากจีนและต่างประเทศ

ทั้งนี้ ตลาดค้าส่งดอกไม้ไต้หวัน ได้ย้ายไปยังนิคมอุตสาหกรรมดอกไม้นานาชาติไต้หวัน ศูนย์กลางดอกไม้ไต้หวัน (斗南国际花卉产业园一期斗南花卉中心: 花花世界) เมื่อวันที่ 8 มีนาคม 2558 มีพื้นที่กว่า 230,000 ตร.ม. โดยมีพื้นที่มากกว่าเดิม 4 เท่า ห่างจากที่ตั้งตลาดเดิมประมาณ 800 เมตร ตลาดใหม่นี้เปิดทำการค้าขายดอกไม้สด 24 ชม. มีทั้งการขายปลีก-ส่ง โดยในช่วงบ่ายถึงเย็นเป็นการประมูลดอกไม้

ตลาดค้าส่งดอกไม้ไต้หวันคุนหมิงมีการพัฒนามานานจนเป็นตลาดขายดอกไม้นานาชาติ และแหล่งกระจายดอกไม้ที่ใหญ่ที่สุดของจีน โดยร้อยละ 80 ของดอกไม้ตัดดอกมาจากมณฑलयูนนาน มณฑลไต้หวัน และประเทศไต้หวัน เมื่อเทียบในบรรดาเมืองขนาดกลางและใหญ่ 80 กว่าเมืองของจีน ตลาดไต้หวัน มีสัดส่วนทางการตลาดประมาณร้อยละ 70 มีการส่งออกไปยัง 50 กว่าประเทศทั่วโลก โดยในปี 2566 มียอดการจำหน่ายไม้ตัดดอกรวม 13,540 ล้านก้าน ปริมาณเพิ่มขึ้นร้อยละ 22.70 เมื่อเทียบกับปี 2565 โดยมีมูลค่ารวม 13,570 ล้านหยวน เพิ่มขึ้นร้อยละ 11.70 ซึ่งมูลค่ายอดการค้ามากเป็นอันดับหนึ่งของจีน ต่อเนื่องเป็นปีที่ 24

KIFA ตลาดประมูลดอกไม้ใหญ่ที่สุดของเอเชีย

KIFA เป็นตลาดประมูลดอกไม้ที่ใหญ่เป็นอันดับ 1 ของเอเชีย อันดับ 2 ของโลก ก่อตั้งเมื่อปี 2544 และเปิดดำเนินการเมื่อปี 2545 เป็นกิจการรัฐวิสาหกิจของรัฐบาลนครคุนหมิงและมณฑलयูนนาน มีพื้นที่ 160,000 ตร.ม. โดยมีห้องประมูลดอกไม้ 2 ห้อง ปัจจุบันมีเกษตรกรที่ลงทะเบียนเป็นผู้นำดอกไม้เข้ามาประมูลจำนวน 33,000 ราย และมีผู้ลงทะเบียนสมาชิกเพื่อเป็นผู้ประมูลดอกไม้มากกว่า 3,100 ราย ในปี 2566 KIFA มีการค้าไม้ตัดดอกปริมาณรวม 2,500 ดอก (ก้าน) โดยเฉลี่ยมีการประมูลดอกไม้วันละกว่า 6 ล้านดอก

(ก้าน) ราคาเฉลี่ยก้านละ 1.3 หยวน โดยราคาเฉลี่ยสูงสุดต่อวันอยู่ที่ก้านละ 4.8 หยวน โดยในช่วงเทศกาลวันแห่งความรักของจีน (วันที่ 7 เดือน 7 ตามปฏิทินจีน) เป็นช่วงที่มีปริมาณการจำหน่ายสูงสุดต่อวันมากถึง 11.25 ล้านดอก (ก้าน) โดย KIFA มีปริมาณการค้าดอกกุหลาบคิดเป็นสัดส่วนมากกว่าร้อยละ 70 ของกุหลาบในมณฑลยูนนาน กุหลาบหลายดอกในก้านเดียวคิดเป็นสัดส่วนมากกว่าร้อยละ 90 ของมณฑลยูนนาน และยิปโซฟิลล่าคิดเป็นสัดส่วนมากกว่าร้อยละ 80 ของมณฑลยูนนาน

ห้องประมูลดอกไม้ของ KIFA

โกดังจัดดอกไม้ที่เตรียมประมูล

KIFA ได้ใช้เทคโนโลยีการจัดการกับระบบการประมูลจากประเทศเนเธอร์แลนด์ เพื่อให้ระบบการประมูลทันสมัยครบวงจร และมีมาตรฐานสากลเทียบเคียงกับยุโรป ดังเช่นตลาดประมูลอัลชเมียร์ ตลาดประมูลดอกไม้ในเนเธอร์แลนด์ที่ใหญ่ที่สุดในโลก ทั้งนี้ เพื่อให้สอดคล้องกับฉายา “อัลชเมียร์แห่งทิศตะวันออก”

ช่วงเช้าของแต่ละวัน เกษตรกรและบริษัทจำหน่ายดอกไม้จะลงทะเบียนกับ KIFA และนำดอกไม้ซึ่งบรรจุแพคเกจเรียบร้อย เข้าไปเก็บในโกดังที่กำหนดไว้ และช่วงบ่ายผู้เข้าประมูลดอกไม้จะเข้าไปตรวจดูดอกไม้ในโกดัง โดยดูลักษณะของดอกไม้และจดตำแหน่งของหมายเลขดอกไม้ที่ต้องการไว้เพื่อเตรียมประมูล หลังการประมูลเสร็จสิ้น ผู้เข้าประมูลดอกไม้จะขนส่งและกระจายสินค้าให้หมดในคืนนั้น จุดเด่นของ KIFA คือบริษัทจำหน่ายดอกไม้และผู้เข้าประมูลที่เป็นรายเล็กรายย่อยก็สามารถเข้าร่วมการประมูลได้

ภายในห้องประมูลมีที่นั่งสำหรับผู้เข้าประมูลประมาณ 900 ที่นั่งและหน้าจอแจ้งราคาประมูล 12 จอ ซึ่งจะบอกรายละเอียดเกี่ยวกับชื่อดอกไม้ ตำแหน่งที่วางดอกไม้ในโกดัง รหัสโรงงาน ประเทศที่ผลิต ราคา จำนวนดอกไม้ และจำนวนกระถาง รวมไปถึงปัญหาและตำหนิของดอกไม้ โดย KIFA จะกำหนดราคาเริ่มต้นให้สูงกว่าราคาตลาดเล็กน้อย ผู้เข้าประมูลถูกใจที่ราคาเท่าไร ก็กดปุ่มที่โต๊ะนั่งของตนเองได้ทันที

ดอกไม้ที่นำมาเข้าประมูลกับ KIFA ร้อยละ 90 เป็นดอกไม้ภายในประเทศ ในจำนวนนี้เป็นดอกไม้จากยูนนานถึงร้อยละ 80 ดอกไม้ที่นำมาประมูลส่วนใหญ่เป็นดอกกุหลาบ รองลงมาคือ เยอร์บีร่า ยิปโซฟิลล่า และคาร์เนชั่น สำหรับดอกไม้ที่เหลือจากการประมูล ซึ่งมีประมาณร้อยละ 4-5 ต่อวัน บริษัทที่นำดอกไม้มาประมูลสามารถนำดอกไม้กลับไปหรือเก็บไว้ประมูลในวันถัดไปได้

ทั้งนี้ เมื่อเดือนพฤษภาคม 2557 สมาคมผู้ส่งออกดอกกล้วยไม้ไทย (Thai Orchid Exporters Association: TOEA) ได้มีการลงนามบันทึกความร่วมมือกับบริษัทศูนย์กลางการค้าและการประมูลดอกไม้นานาชาตินครคุนหมิง (KIFA) ในการส่งเสริมให้กล้วยไม้จากไทยเข้ามาประมูลในตลาด KIFA เพื่อเข้ามาจำหน่ายในตลาดจีน โดยจะมีการรวบรวมผลผลิตกล้วยไม้จากสวนต่าง ๆ นำพันธุ์และผลผลิตคุณภาพดี มาแนะนำและประมูลในตลาด

ขั้นตอนการนำเข้ากล้วยไม้ไทยของจีน

1. ผู้นำเข้าต้องยื่นขอใบอนุญาตในการขอตรวจกักกันสัตว์และพืชนำเข้า (Animal and Plant Quarantine Import Permit) กับศุลกากรที่ด่านที่ประสงค์นำเข้า

2. กล้วยไม้ที่นำเข้ามาสามารถเป็นกล้วยไม้ตัดดอก หรือต้นกล้วยไม้ (ไม่ใช่กล้าพันธุ์) ซึ่งต้องไม่มีดินติดมากับต้นกล้วยไม้

3. ผู้นำเข้าต้องสำแดงเอกสารต่าง ๆ กับทางศุลกากรที่ด่านนำเข้า เช่น ใบรับรองการส่งออกพืชลูกผสมของพืชในบัญชีแนบท้ายอนุสัญญาว่าด้วยการค้าระหว่างประเทศ ซึ่งชนิดสัตว์ป่าและพืชป่าที่ใกล้จะสูญพันธุ์ (รับรองว่าเป็นกล้วยไม้ที่ได้มาจากการผสมพันธุ์เทียมที่มาจากการเพาะพันธุ์ ไม่ใช่กล้วยไม้ป่า) ใบรับรองปลอดศัตรูพืช (Phytosanitary Certificate) ใบรับรองถิ่นกำเนิด หนังสือสัญญาซื้อขาย และเอกสารอื่น ๆ

4. เมื่อสินค้าส่งมาถึงด่านนำเข้า ศุลกากรจีนจะดำเนินการตรวจสอบกักกันสินค้า เมื่อไม่พบแมลงศัตรูพืช หรือการสำแดงเท็จ ก็จะดำเนินการตรวจปล่อยและออกหนังสือผ่านการตรวจกักกันให้กับผู้นำเข้า เพื่อสามารถจำหน่ายและกระจายในจีนได้ต่อไป หากพบแมลงศัตรูพืชก็จะดำเนินการกำจัด ทำลายหรือส่งกลับ แล้วแต่กรณี

การเพาะปลูกกล้วยไม้ของมณฑลกว่างตุง

มณฑลกว่างตุงเป็นหนึ่งในแหล่งเพาะปลูกกล้วยไม้ที่สำคัญของจีน โดยมีหวังโซ่อุตสาหกรรมที่ครบวงจรตั้งแต่การเพาะปลูก การเพาะขยายพันธุ์ การวิจัยและพัฒนา และการจำหน่าย

แหล่งผลิตกล้วยไม้ของมณฑลกว่างตุงอยู่ที่เมืองระดับอำเภอชื่อหู่ยของเมืองจ้าวซิง และอำเภอเวิงหยวนของเมืองเสากวน

1. อำเภอเวิงหยวนของเมืองเสากวน เริ่มจากบริษัทไต้หวันเข้ามาริเริ่มลงทุนปลูกกล้วยไม้ตั้งแต่ปี 2541 ปัจจุบันทั้งอำเภอมีพื้นที่เพาะปลูก 14,583 ไร่ มีกว่า 1,000 สายพันธุ์ มีผลผลิตป้อนให้กับตลาดจีนมากกว่าร้อยละ 60 ของผลผลิตกล้วยไม้ของจีน ได้รับการขนานนามว่าเป็นฐานการเพาะปลูกกล้วยไม้ที่ใหญ่ที่สุดของจีน

2. เมืองระดับอำเภอชื่อหู่ยของเมืองจ้าวซิง เริ่มจากบริษัทไต้หวันเข้ามาริเริ่มลงทุนปลูกกล้วยไม้ตั้งแต่ปี 2547 ปัจจุบันมีบริษัทดำเนินงานด้านกล้วยไม้ 62 บริษัท มีพื้นที่เพาะปลูก 4,167 ไร่ เพาะพันธุ์ต้นกล้ากล้วยไม้ได้ 33 ล้านต้นต่อปี มูลค่าผลผลิตต่อปีกว่า 480 ล้านหยวน

3. ในช่วงผลผลิตปี 2566 มณฑลกว่างตุงมีผลผลิตกล้วยไม้รวมกว่า 200 ล้านก้าน (กระถาง) โดยเป็นผลผลิตจากอำเภอเวิงหยวน และเมืองระดับอำเภอชื่อหู่ยกว่า 130 ล้านก้าน (กระถาง)

นโยบายส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมกล้วยไม้ของมณฑลกว่างตุง

กรมเกษตรและกิจการชนบทมณฑลกว่างตุง ได้จัดตั้งคณะทำงานกลุ่มย่อยในการสร้างระบบตลาดภายใต้แนวคิด “12221” เมื่อวันที่ 9 พฤษภาคม 2565 เพื่อยกระดับการพัฒนาการเกษตรที่มีเอกลักษณ์ของชนบทคุณภาพสูง

“12221” ประกอบด้วย

1 ข้อมูล big data

2 ทีม ที่ดูแลด้านการจำหน่าย และด้านการผลิต

2 การขยายตลาด ทั้งการขยายตลาดการผลิต และตลาดการจำหน่าย

2 กิจกรรมตลาด โดยมีการวางแผนกิจกรรมให้บริษัทซื้อสินค้าเกษตรเข้ามาจับซื้อในแหล่งผลิต

และกิจกรรมให้สินค้าเกษตรสามารถเข้าไปจำหน่ายในตลาดใหญ่ ๆ ได้

1 เป้าหมายแต่ละด้าน เช่น การสร้างพัฒนาแบรนด์ การเพิ่มยอดการจำหน่าย การพัฒนาปรับปรุงพันธุ์ การเพิ่มรายได้ให้กับเกษตรกร เป็นต้น

การดำเนินงานดังกล่าวช่วยให้มีข้อมูลด้านการเกษตรที่ครอบคลุม มีการเปิดและส่งเสริมการตลาดให้กับกล้วยไม้ของมณฑลกว่างตุงผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์และสื่อยุคใหม่ต่าง ๆ รวมถึงมีการสร้าง

แนวคิด (แคมเปญ) ในการให้กล้วยไม้แก่คุณพ่อในช่วงเทศกาลวันพ่อของจีน ซึ่งได้กระตุ้นให้มีการบริโภคกล้วยไม้เพิ่มขึ้นได้ นอกเหนือจากช่วงเทศกาลตรุษจีนที่มีการหาซื้อดอกไม้ไปตกแต่งบ้าน

โดยในเดือนมิถุนายน ปี 2566 มณฑลกว่างต้งได้มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการซื้อกล้วยไม้เป็นของขวัญวันพ่อที่เมืองระดับอำเภอซื้อหุ้ย ส่งผลให้ในช่วงดังกล่าวมียอดการจำหน่ายกล้วยไม้มากถึง 3 ล้านก้าน (กระถาง) เพิ่มขึ้นจากช่วงเวลาเดียวกันของปีก่อนหน้าที่มียอดการจำหน่ายเพียง 850,000 ก้าน (กระถาง)

บทสรุป

จีนเป็นตลาดกล้วยไม้ตัดดอกที่สำคัญของประเทศไทย โดยในช่วงปี 2564 - 2566 พบว่าปริมาณการนำเข้ากล้วยไม้ตัดดอกจากไทยของจีนมีการปรับเพิ่มขึ้นและลดลงตามสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ของจีน อย่างไรก็ตาม ในปี 2566 ที่จีนมีการปรับมาตรการการป้องกันและควบคุมการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ใหม่ โดยไม่มีการกักตัวและการตรวจคัดกรองเป็นการทั่วไป ส่งผลให้การใช้ชีวิตของประชาชนกลับมาเป็นปกติ เศรษฐกิจจีนมีการกลับมาฟื้นตัวอย่างรวดเร็วโดยเฉพาะภาคการบริโภคและการท่องเที่ยว จึงมีการนำเข้ากล้วยไม้ตัดดอกเพิ่มขึ้นจากปี 2565 อย่างไรก็ตาม ชนิดของกล้วยไม้ตัดดอกที่ส่งออกมายังจีนยังคงไม่หลากหลายมากนัก ส่วนใหญ่เป็นกล้วยไม้สกุลหวาย (Dendrobium) ปัจจุบันในตลาดค้าส่งดอกไม้ของจีนจัดกล้วยไม้อยู่ในหมวดดอกไม้ที่ใช้ในงานเลี้ยง งานแต่งงาน และดอกไม้ประกอบ ยังไม่ได้นิยมกันอย่างแพร่หลายเหมือนดอกไม้ประเภทอื่น ๆ โดยมากใช้ในโรงแรมและภัตตาคาร การประชาสัมพันธ์กล้วยไม้ไทยในจีนนอกจากหัวเมืองใหญ่ ๆ อาทิ ปักกิ่ง เซี่ยงไฮ้ กว่างโจว เซินเจิ้น ที่มีศักยภาพในการบริโภค และหัวเมืองท่องเที่ยว เช่น ซานย่า หางโจว เป็นต้น ซึ่งมีโรงแรมห้าดาวจำนวนมากแล้ว เมืองของจีนที่มีกิจกรรมงานสัมมนา งานแสดงสินค้าระดับประเทศที่สำคัญ เช่น หนานหนิง (เขตฯ กว่างซีจ้วง) คุนหมิง (มณฑลยูนนาน) เซี่ยเหมิน (มณฑลฝูเจี้ยน) หนานจิง (มณฑลเจียงซู) ชิงต้า (มณฑลซานตง) เป็นต้น ก็จะเป็นส่วนช่วยส่งเสริมประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างการรับรู้ด้านกล้วยไม้ของไทยผ่านทางธุรกิจโรงแรม งานสัมมนา งานแสดงสินค้า และภัตตาคารสู่ประชาชนจีนทั่วไปได้ด้วยเช่นกัน รวมถึงหน่วยงานต่าง ๆ ของไทยในจีนได้มีการนำดอกไม้กล้วยไม้ของไทยเข้ามาตกแต่งในงานต่าง ๆ อาทิ งานเทศกาลไทย งานวันชาติ งานประชาสัมพันธ์ผลไม้ไทย เพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์ดอกไม้กล้วยไม้ของไทยในอีกทางหนึ่งด้วย

นอกจากการประชาสัมพันธ์กล้วยไม้ของไทยแล้ว คุณภาพของกล้วยไม้และการบรรจุภัณฑ์ก็ควรมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างความแข็งแกร่งและยกระดับมาตรฐานของกล้วยไม้ไทยในตลาดจีน มีการพัฒนาบรรจุภัณฑ์และการเก็บรักษาที่ลดความสูญเสียและคงความสดในการขนส่งกล้วยไม้

ในส่วนของการร่วมมือด้านตลาดกล้วยไม้ของไทย การประสานและสร้างความร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับศูนย์กลางการค้าและการประมูลดอกไม้นานาชาติคุนหมิง (KIFA) ก็เป็นอีกช่องทางหนึ่งที่สำคัญในการส่งเสริมกล้วยไม้ของไทยเข้ามาทำตลาดในจีนด้วยเช่นกัน

*****

แหล่งข้อมูลอ้างอิง:

1. เว็บไซต์กรมเกษตรและกิจการชนบทมณฑลยูนนาน <https://nync.yn.gov.cn>
2. เว็บไซต์กรมเกษตรและกิจการชนบทมณฑลกว่างต้ง <https://dara.gd.gov.cn>
3. เว็บไซต์ศูนย์ประมูลดอกไม้นานาชาติคุนหมิง <http://www.kifa.net>
4. สารสนเทศเศรษฐกิจการเกษตรรายสินค้า ปี 2566 โดยสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
5. สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้มปี 2567 โดยสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์